

Το πλοίο της σωτηρίας...

Κυριακή μεσημέρι. Πώς και πώς περιμέναμε παρέα με τα αδέρφια μου να επισκεφτούμε στην Καλλιθέα τη γιαγιά μου την Παναήλα (Παναγιώτα) και τον παππού τον Νίκο. Το κυριακάτικο τραπέζι ήταν μια καθιερωμένη συνήθεια της οικογένειάς μας, η ευκαιρία να μαζευτούμε όλοι μας, θείοι, ξαδέλφια και γονείς.

Αυτή όμως η φορά έκρυβε πολλές εκπλήξεις και αποκαλύψεις. Αφού φάγαμε τους εκλεκτούς ποντιακούς μεζέδες της γιαγιάς μου, που μόνο η ίδια ήξερε τόσο περίτεχνα με αγάπη να ετοιμάζει, καθίσαμε όλοι μας στο σαλόνι. Εκεί μας περίμενε, πάνω στο στρογγυλό τραπεζάκι, ένα όμορφο σκαλισμένο σεντούκι. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι μικρότεροι της παρέας με μεγάλη περιέργεια πήγαμε να το ανοίξουμε για να δούμε ποιος ήταν ο θησαυρός του.

-Μη βιάζεστε παιδιά, ακούστηκε η γλυκιά φωνή της γιαγιάς μας. Καθίστε όλοι εδώ κοντά μας αναπαυτικά. Κάτι θέλουμε να μοιραστούμε μαζί σας.

-Τι μας ετοιμάζεις γιαγιά;

-Τι κρύβεις εκεί μέσα; ρωτήσαμε γεμάτοι ενθουσιασμό.

Οι γονείς μας είχαν ξαναδεί το σεντούκι και ήξεραν το μυστικό του. Δεν έβγαλαν όμως άχνα. Η αγωνία μας είχε κορυφωθεί.

-Αχ, παιδιά μου, πήρε το λόγο ο παππούς. Εδώ κρύβεται το μυστικό της σωτηρίας μας. Σκεφτήκαμε σήμερα 19 Μαΐου, ημέρα της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού, να σας μιλήσουμε για το πώς σωθήκαμε από τους Τούρκους. Όπως ήδη ξέρετε, είμαστε από τον Πόντο και συγκεκριμένα από την ένδοξη πρωτεύουσα του όμορφου αυτού κομματιού της Ελλάδας μας, την Τραπεζούντα. Το φανερώνει άλλωστε και η κατάληξη του επωνύμου μας σε -ίδης. Ένας μεγάλος αριθμός Ελλήνων με αυτή την κατάληξη στο όνομά τους είναι ποντιακής καταγωγής.

-Ναι, παππού, το γνωρίζουμε. Για πες μας όμως για τι ακριβώς πρόκειται. Εσύ εδώ στην Καλλιθέα δεν μεγάλωσες; Γιατί φέρατε το σεντούκι;

-Σταματήστε πια, πολύ ανυπόμονα είστε. Θα σας τα εξηγήσω όλα στην ώρα τους. Ας πάρουμε την ιστορία μας από την αρχή. Ο παππούς μου ο Νίκος, που έχω το όνομά του, γεννήθηκε στην Τραπεζούντα και μεγάλωσε αγναντεύοντας την όμορφη φουρτουνιασμένη θάλασσα του Εύξεινου Πόντου, που στην πραγματικότητα ήταν άξενος και αφιλόξενος, στην προσπάθειά μας όμως να τον «καλοπιιάσουμε» τον ονομάσαμε τελικά φιλόξενο – «εύξεινο». Μεγάλωσε, που λέτε, και κατάφερε να γίνει ένας άξιος μηχανικός, μοναδικός στο είδος του. Ο

πατέρας μου ο Κώστας μαζί με τα αδέρφια του ζούσε κι αυτός με τη σειρά του ειρηνικά με τους Τούρκους γείτονες στο όμορφο σπίτι μας. Ήταν δώδεκα περίπου χρονών, όταν άρχισαν να φαίνονται τα μαύρα σύννεφα της καταστροφής που θα ακολουθούσε. Οι Νεότουρκοι, σκληροί και αδίστακτοι, από το 1908 είχαν αρχίσει να πραγματοποιούν το σχέδιο της εξόντωσης του ελληνικού στοιχείου από τον Πόντο και τη Μικρά Ασία.

Εκείνο τον καιρό βρισκόταν στα νερά του Βοσπόρου με σοβαρή βλάβη ένα ρώσικο πλοίο. Ο καπετάνιος έψαχνε απεγνωσμένα να βρει τρόπο να το επιδιορθώσει. Η κατάστασή του ήταν σοβαρή, αφού τα νερά της μανιασμένης θάλασσας θα το έριχναν στα απόκρημνα βράχια. Μετά από αρκετό ψάξιμο, ο καπετάνιος του πλοίου απευθύνθηκε στον παππού μου τον Νίκο. Όπως σας είπα, ήταν μηχανικός και μάλιστα πολύ καλός. Κανένας άλλος δεν μπορούσε να βοηθήσει τον καπετάνιο. Ήταν ο μόνος που μπορούσε να ελέγξει τη βλάβη. Πράγματι, τον φώναξαν και του ζήτησαν να το επισκευάσει. Έτσι κι έγινε. Μόλις ολοκληρώθηκαν οι εργασίες, ο καπετάνιος επέστρεψε τον παππού μου τον Νίκο στην Τραπεζούντα.

Εκείνη την περίοδο, στις 19 Μαΐου του 1919, κατέφθασε στην Σαμψούντα ο Κεμάλ Ατατούρκ, για να ολοκληρώσει το σχέδιο των Νεοτούρκων, που είχε ως στόχο την εξόντωση και εξαφάνιση του ελληνικού στοιχείου από την περιοχή του Πόντου.

-Πώς έγινε αυτό παππού;

-Σφαγές, λεηλασίες, διωγμοί, τάγματα εργασίας και τελικά ξεριζωμός ήταν μερικά από τα μέτρα που χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό.

-Αλήθεια παππού; Κι εσείς τι αναγκαστήκατε να κάνετε;

-Ήρθαν και μας ειδοποίησαν πως πρέπει να φύγουμε αμέσως, χωρίς την παραμικρή καθυστέρηση, αλλιώς ... είπε και ένα δάκρυ κύλησε από τα μάτια του. Δεν προλάβαμε να πάρουμε πολλά πράγματα, μόνο τα απαραίτητα και τις εικόνες μας. Κι όλα αυτά κουβαλώντας τα με τα χέρια μας. Ο πανικός μας ήταν μεγάλος. Έπρεπε τόσο απότομα και βίαια να αφήσουμε πίσω τα πάντα. Τα σπίτια μας, τους κήπους μας, τα δάση μας, τις εκκλησιές μας, τη ζωή μας. Από τη μια στιγμή στην άλλη τα χάσαμε όλα. Δεν ξέραμε πώς να αντιδράσουμε. Ο παππούς μας μόλις είχε γυρίσει με το ρώσικο πλοίο. Όλοι οι γείτονές μας κατατρομαγμένοι προσπάθησαν να βρουν τρόπο διαφυγής. Εκείνη τη δύσκολη ώρα, ήρθε σαν από μηχανής θεός ο καπετάνιος του ρωσικού πλοίου και είπε στον παππού μου:

-Εσύ με έσωσες από τη θάλασσα, εγώ θα σε σώσω από τη στεριά. Ανέβασε την οικογένειά σου στο πλοίο για να σας φυγαδεύσω.

Ήταν ένα χέρι σωτηρίας. Χαρήκαμε, γιατί από το πουθενά ο Θεός μας έδειχνε τον τρόπο να σωθούμε. Παρέα με άλλες οικογένειες, μεταξύ άλλων και την οικογένεια της γιαγιάς σας, επιβιβαστήκαμε στο πλοίο, με πόνο για ό,τι αφήναμε πίσω, μα και με ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον. Κατευθυνθήκαμε προς τα παράλια της σημερινής Γεωργίας, την περιοχή του Σόχουμ, το σημερινό Σοκούμι. Ορίστε λοιπόν, παιδιά, ήρθε η ώρα να σας δείξω τι περιέχει το σεντούκι.

Με κομμένη την ανάσα περιμέναμε να δούμε τι θα μας έδειχνε.

-Αυτό, παιδιά, είναι το πλοίο της σωτηρίας μας, είπε ο παππούς και έσφιξε συγκινημένος το χέρι της γιαγιάς μας. Σε ένα τέτοιο πλοίο επιβιβαστήκαμε, είπε και μας έδειξε το μοντέλο ενός ρωσικού πλοίου. Αφήσαμε πίσω τον πόνο μας, τις αγωνίες μας, τα δάκρυά μας και πήγαμε να φτιάξουμε ένα νέο σπίτι στη Ρωσία. Να και ο χάρτης με την πατρίδα της καρδιάς μας, τον Πόντο μας, είπε και άρχισε να μας εξηγεί τα μέρη όπου έζησαν και μεγάλωσαν οι γονείς του και οι παππούδες του.

-Και εκεί που πήγατε πώς ήταν η ζωή, παππού;

-Τα χρόνια ήταν δύσκολα κι εκεί. Ήμασταν ξένοι στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας. Μετά από λίγα χρόνια, βρεθήκαμε αντιμέτωποι με νέο ξεριζωμό και νέα «εθνική κάθαρση», αυτή τη φορά εκ μέρους της Σοβιετικής ηγεσίας. Πολλοί από μας αναγκάστηκαν να μετακινηθούν προς την ενδοχώρα της Σοβιετικής Ένωσης, στο τωρινό Καζακστάν – Ουζμπεκιστάν. Ο πατέρας μου Κώστας ήταν ο μόνος από τα αδέρφια του που γλίτωσε από φοβερή πείνα και δυσεντερία. Στη νέα περιοχή που εγκατασταθήκαμε γνώρισα τη μητέρα σας, παντρευτήκαμε και περίπου στα είκοσί μας χρόνια, το 1965, αποφασίσαμε να έρθουμε στην πατρίδα, την Ελλάδα, για ένα καλύτερο αύριο.

Τρεις φορές αναγκαστήκαμε οι Πόντιοι να φύγουμε από τα σπίτια μας. Να αφήσουμε ό,τι δημιουργήσαμε και να ξεκινήσουμε πάλι από την αρχή. Βιώσαμε πολλές δύσκολες καταστάσεις για να επιβιώσουμε, να βρούμε δουλειά και να μεγαλώσουμε τα παιδιά μας. Όμως με πείσμα, αποφασιστικότητα και θέληση καταφέραμε να ξεπεράσουμε τα «εμπόδια» της πείνας, του ρατσισμού και των άσχημων αναμνήσεων. Δεν το βάλαμε κάτω ποτέ. Με τη βοήθεια του Θεού και ισχυρή θέληση επιβιώσαμε και προοδεύσαμε. Έτσι κι εσείς, παιδιά μου, ποτέ να μην τα παρατάτε, πάντα να προσπαθείτε για το καλύτερο, αλλά πάνω απ' όλα να είστε άνθρωποι και να νοιάζεστε για τον συνάνθρωπό σας.

-Σ' ευχαριστούμε, παππού. Είναι πολύ σπουδαίο το μήνυμα της ανθρωπιάς, που μας μετέφερες σήμερα. Μακάρι να καταφέρουμε κι εμείς να σου μοιάσουμε στην αγωνιστικότητα, στην ισχυρή θέληση και στην αγάπη.

-Μας συγκίνησες, παππού, με το ταξίδι αυτό της σωτηρίας που μοιράστηκες μαζί μας. Σ' ευχαριστούμε...

-Ναι, παιδιά μου, όλοι πρέπει να γνωρίζουμε τις ρίζες μας και την ιστορία μας, για να μαθαίνουμε από αυτήν...

Βασισμένο σε αληθινά γεγονότα.

2^ο Δημοτικό Σχολείο Πετρούπολης

Στ 2 τάξη

Χαλκίδης Παναγιωτης

Χρήστος Μπουγιούκος

Ντούλας Κωνσταντίνος

Μουράτης Μιχάλης

Υπεύθυνη Δασκάλα: Χατζηλάρη Ειρήνη